

ACC. N:R. 5760

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Mortorp Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

↓

UR DAGBOKEN

Uppt. rör

bostadsförhållanden,

intressen,

äskådningsätt m.m.

8 s.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5760

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gärdby
Socken: Mortorp Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
2

UR DAGBOKEN

Mortorp d. 29/4 1938.

I går kväll var Gunnar - sonen på stället där jag bor - och jag uppe hos Arvid Jansson, en ung lantbrukare här i grannskapet.

Arvid Jansson innehar gården tillsammans med en syster. Deras föräldrar är döda, och de är själva ogifta.

Boningshuset är ett tvåvåningshus med låg tillbyggd veranda. Man har elektriskt ljus. I trappan i förstugan till andra våningen har man en elektrisk lampa inmonterad i en gammaldags åttakantig lykta, som väl funnits på gården i många decennier, och sedan renoverats med både pietet och smak.

Vi stannade sedan hos Arvid några timmar på kvällen. Han bjöd på vin. Det var hemlagat vin. Som vi drack ur små dricksglas.

ACC. N.R. 5760

Landskap: Smål. Upptecknat av: Tage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Mortorp Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

UR DAGBOKEN

Radion spelade - bl.a. Sköna Helena, varigenom vårt samtal fördes in på Sokrates. Arvid hade nämligen läst mer än man väl skulle vänta att finna ute på landet. Han hade läst Sokrates försvarstal samt Kriton. De grekiska hjältesagorna kände han till genom en i Nord-Amerika utgiven populärskildring i ämnet - på svenska - som en av hans anhöriga, en syster tror jag visst, hade haft hem från landet i väster.

Vi talade sedan om en gammal karl i Mortorp, som heter Karl Malmkrona. Han är bror till min meddelerska Manda Johansson i Nävraverka och bor där uppe hos Johanssons.

Det berättas i socknen litet om denne Malmkrona, som fastän det väl är överdrivet, likväl kan ha sitt intresse att anföra nå-

ACC. N:R. 5760

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Mortorp Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

UR DAGBOKEN

got av.

Malmkrona säges sålunda ha rest över en stor del av världen, som grovarbetare. Han skulle framför allt ha varit järnvägsarbetare.

I Kanada skall han ha arbetat tillsammans med Lenin och jag vet inte allt vilka ryktbara personer. Men det är tydligen överdrifter, liksom väl också att han äger ett par särskilt egendommiga kristallkulor, vilka han begagnar på så sätt att han sitter och stirrar på dem, varvid han ser vissa syner av händelser som sker i kristallkulorna, tåg som kommer framsusande m.m. Den ena av kulorna säges det att han har förvärvat i Egypten.

Vi talade inte sedan mer om några fler sådana där ockulta äm-

ACC. N:R. 5760

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Mortorp Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

UR DAGBOKEN

nen. Vi såg på en myntsamling, svenska och amerikanska mynt, som Arvid Jansson har. Och så drack vi upp vinet. Det var på ett ungefär någon liter, som vi drack tillsammans. Och sedan skildes vi.

Jag har i dag besökt Malmkrona, och har även om jag inte sett hans egendomliga kristallkulor, fått klart för mig att det mesta som berättas om honom är fabler. Han har emellertid varit borta många år i Amerika, särskilt Kanada, samt har varit sjöman efter vad det tycks. Nu sedan han är tillbaka i hembygden, företager han om somrarna långa resor på cykel, varvid han medför tält, som han ligger i om nätterna, trots att han är inemot 70 år gammal.

ACC. N:R. 5760

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Mortorp Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
6

UR DAGBOKEN

För tillfället är han emellertid sängliggande, på grund av värk. Han har dessutom också någon sjukdom, möjligtvis äggvita, så han är illa däran.

Han bor - som sagts - uppe i Nävraverka hos sin syster och svåger. Systemen och svågern har ett rum och köket i den ena ändan av stugan, och så har Malmkrona det stora rummet, som går tvärs över stugas bredd i den andra ändan - på den andra sidan om förstugan.

Han låg i en bred säng, som stod uppemot hörnet vid den ena långväggen - huvudgården mot gaveln. Och hade en ljus amerikansk dagskjorta (med manschetter och snibbskuren krage) på sig. Stort ljust helskägg har han. Under det att han talade med mig, lade

ACC. N:R. 5760

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Mortorp. Adress: Gårdby
Socken: Mortorp. Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938. Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

UR DAGBOKEN

han en ena underarmen under nacken, så att den oknäppta skjort-
ärmen gled upp och hans grova armmuskler syntes.

Det brann en liten eld på den vida ärilen i en stor rörspis,
som fanns i rummet. Det var två grova oklurna furuvedträ, som
låg invid varandra och brunno litet sakta, så att de bara höllo
en liten eld vid liv, och någon värme spredo de inte i rummet,
utan där var kyligt.

Malmkrona talade en stund om, hur man talar engelska bland
svenskar ute i Amerika: ett språk, sade han, som de bara själva
har reda på, som man väl länge tror är engelska, när man kommer
ut där, och vistas ibland dem, men som den som inte är svensk
inte kan begripa. Han lärde själv en sådan där engelska och an-

ACC. N:R. 5760

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Mortorp Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

UR DAGBOKEN

vände den.

Då han sedan fick en arbetskamrat, som hade gått i skola, påpekade denne för honom alla de fel, som han sade. "Så skall du inte tala," sade hans arbetskamrat till honom, "det är det inte något bevänt med. Nej, du måste lära dej tala redigt." Vid det att sedan kamraten lärde honom att tala redigt, säger Malmkrona, han var många gånger så förskräckligt arg på honom i stället för att uppskatta att han fick lära sig något, men han har i alla fall haft nytta av den där undervisningen.